

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

Кафедра практики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
іноземної та слов'янської філології
А. М. Коваленко
«28» серпня 2020 р.

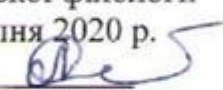
РОБОЧА ПРОГРАМА

**Виробничої (педагогічної) практики з англійської мови
в закладах загальної середньої освіти (ПП2)**

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта (Українська мова і література)**

освітня-програма **Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)**

Погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземної та
слов'янської філології
«28» серпня 2020 р.
Голова
Семенов О. М., д.пед.н., професор

Розробники:

1. *Коробова Ю. В.*, канд. пед. наук, старший викладач кафедри практики англійської мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
2. *Подосиннікова Г. І.*, канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри германської філології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри практики англійської мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

Клочко Л.І. к.ф.н., доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Магістр	Обов’язкова/ вибіркова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
3-й		3-й	
Самостійна робота			
135 год.		135 год.	
Вид контролю:			
диференційний залік			
Загальна кількість годин - 135			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

У системі професійної підготовки вчителя іноземних мов виробнича шкільна педагогічна практика (далі – “педагогічна практика”) є особливою формою навчального процесу, яка забезпечує оволодіння студентами під керівництвом методистів і вчителів мінімумом професійно-методичних умінь, необхідним для реалізації основних функцій учителя іноземних мов.

Програму навчальної дисципліни розроблено у руслі реформи МОН України «Нова українська школа», яка передбачає створення школи, де діти будуть навчатися через діяльність, у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, а й вміння застосовувати їх у житті.

Також у робочій програмі педагогічної виробничої практики враховано зміст матеріалів спільного проекту Британської Ради в Україні та Міністерства освіти і науки України «Шкільний вчитель нового покоління», документу «Нова типова програма «Методика навчання англійської мови» (див. за адресою <http://ngschoolteacher.wix.com/ngscht>). Зокрема, у робочій програмі використано такі принципи.

1. Методика викладання – ключова дисципліна підготовки майбутніх учителів.

Робоча програма передбачає наявність міцних зв'язків між практикою в школі та курсом методики, у межах якого студенти готувалися до практики (розроблення окремих завдань, планування розгорнутих фрагментів уроків і цілісних уроків).

Програма викладання методики розглядається як центральна ланка підготовки вчителя іноземної мови, вона поєднує теоретичні принципи та практику навчання. Головним є застосування знань у конкретних ситуаціях навчального процесу, а не самі знання. Основна мета практики – ефективна практична підготовка вчителя англійської мови.

2. Різноманітність підходів до навчання.

У програмі практики діяльність студентів розглядається крізь призму інтерактивного навчання: діяльність практикантів із підготовки та проведення уроків поєднується з індивідуальною та груповою рефлексивною діяльністю (письмовий аналіз уроків учителів і колег-практикантів, взаємовідвідування та спостереження з подальшим груповим аналітичним обговоренням, мозковий штурм і групове обговорення практичних проблем тощо) та методичною науково-практичною та організаційно методичною діяльністю (підготовка та проведення методичних семінарів, майстер-класів, занять-тренінгів методичної майстерні «Англійський дискусійний кіноклуб» тощо).

Заохочується участь студентів у роботі Студентської наукової лабораторії методики навчання іноземних мов і культур, що дає змогу студентам за бажанням виконувати більш складні завдання науково-дослідного та науково-практичного характеру (підготовка досліджень до Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, публікація тез доповідей та виступів на конференціях, статей, науково-практичних семінарів, майстер-класів, тренінгів, лекцій тощо).

3. Поточне практико-орієнтоване оцінювання протягом курсу.

Завдання для оцінювання розроблені таким чином, щоб підкріплювати процес навчання протягом всього курсу. Результати учіння студентів перевіряються за допомогою практичних завдань до семінарських (практичних) і лабораторних занять і комплексу самостійних робіт. Наприкінці курсу виконані поточні завдання використовуються для укладання портфоліо. Підсумкове оцінювання (екзамен) включає виконання як теоретичних, так і практичних завдань (планування фрагменту уроку, а також розробленого заздалегідь розгорнутого плану-конспекту уроку).

Під час педагогічної практики студенти-практиканти повинні оволодіти основами професійно-методичних умінь вчителя іноземної мови (початковий і середній ступінь навчання) у зазначеному програмою обсязі. При цьому студенти мають спиратися на зразки методичних матеріалів та використовувати настанови методиста й учителя.

Згідно вимог освітньо-професійної програми підготовки кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальність 014 Середня освіта формування у студентів **фахової професійної компетентності** потребує формування наступних компетентностей.

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні завдання і проблеми інноваційного та дослідницького характеру у процесі професійної діяльності в галузі філологічної освіти та науки, або навчання, що передбачає удосконалення наявних та набуття нових цілісних знань із лінгвістики, теорії літератури, лінгводидактики, умінь і навичок професійно-педагогічної комунікації державною та іноземною (англійською) мовою..

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Знання та розуміння специфіки професії і предметної галузі, основних концепцій, базових філологічних понять.

ЗК 2. Здатність діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності.

ЗК 3. Здатність цінувати різноманітність та мультикультурність світу, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці.

ЗК 4. Здатність працювати в команді, генерувати нові ідеї, мотивувати колег (учнів, студентів) на досягнення загальних цілей.

ЗК 5. Здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз, систематизацію, критичне осмислення інформації з різних джерел; навички використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність діяти відповідально і свідомо, дотримуватися трудової дисципліни, планування та управління часом.

ЗК 7. Здатність визначати, формулювати та розв’язувати складні професійно-педагогічні проблеми, які вимагають інтеграції знань та практичних умінь з різних наук.

ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою, уміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне та писемне мовлення.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою, використовувати знання іноземної мови у професійній діяльності.

ЗК 10. Здатність учитися, готовність до самоосвіти і самовдосконалення впродовж життя, постійного підвищення кваліфікації, брати відповідальність за навчання інших.

Виробнича практика пов'язана з формуванням у студента-практиканта таких визначених освітньо-професійною програмою **професійних (фахових) компетентностей спеціальності**:

ПК-1. Здатність самостійно опанувати нові знання за спеціальністю, вільне володіння науковим інструментарієм у галузі філологічної та методичної науки для використання у професійній діяльності.

ПК-2. Здатність осмислювати мистецтво слова як систему, розуміти еволюційний шлях розвитку української та англійської мови та мовознавства, української / світової літератури та літературознавства.

ПК-3. Здатність до формування індивідуального ораторського стилю; уміння чітко і зрозуміло висловлювати думку, використовуючи знання законів техніки мовлення; вести розгорнутий академічний монолог/діалог із фахової проблематики (лекція, доповідь, виступ, огляд, промова тощо), володіти полемічним мистецтвом.

ПК-5. Здатність орієнтуватися в основних тенденціях суспільного життя, мовної, літературної освіти та визначати власну позицію, вивчати, критично осмислювати й упроваджувати у власну педагогічну та наукову діяльність передовий український та світовий досвід відомих науковців та вчителів з метою свідомого вибору шляхів вирішення проблем в освітньому процесі.

ПК-6. Володіння методологією і методами наукового дослідження, уміння виконувати завдання проблемно-пошукового, дослідницького, творчого характеру.

ПК-7. Навички ефективно проектувати (відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу, розробляти навчально-методичні комплекси), проводити різні види занять, самостійну роботу за фахом в закладах освіти з урахуванням знань про індивідуально-вікові особливості молоді.

ПК-9. Володіння іноземною мовою та здатність навчати іноземній мові, враховуючи мету (практичну, освітню, виховну), вікові та індивідуальні особливості школярів.

ПК-10. Уміння організовувати освітній процес як педагогічну взаємодію, спрямовану на розвиток учнів або студентів; здатність до ефективної та компетентної участі в різних формах навчально-педагогічної комунікації (педради, методоб'єднання учителів-філологів або класних керівників, батьківські збори).

Метою педагогічної виробничої практики є формування у студентів здатності та готовності здійснювати діяльність із навчання іноземної мови в навчально-виховних закладах на базі сформованої у них іншомовної професійної комунікативної компетентності та знань основ теорії методики, педагогіки та психології, забезпечення практичного пізнання студентами закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації, уміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно з

умовами педагогічного процесу, виховання в студентів потреби систематично поновлювати свої знання й творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Основні **завдання** педагогічної практики є такі:

1. Сформувати у практикантів уміння проводити уроки з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності.
2. Розвинути у студентів уміння здійснювати виховну роботу на базі вивчення іноземної мови.
3. Сформувати у практикантів уміння проводити науково-дослідну роботу.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для проходження виробничої педагогічної практики є вивчення курсів професійної підготовки за освітньою програмою, попередньо набуті знання з наук: педагогіка, психологія, лінгвістика, психолінгвістика, соціологія, культурологія, країнознавство, літературознавство, дидактика, географія, історія країни виучуваної мови, логіка тощо).

Ключовими є курси «Англійська мова», «Методика навчання англійської мови», «Педагогіка», «Психологія».

Передумовами для проходження виробничої педагогічної практики є первинна сформованість у студентів таких фахових компетентностей.

ПК-1. Здатність самостійно опанувати нові знання за спеціальністю, вільне володіння науковим інструментарієм у галузі філологічної та методичної науки для використання у професійній діяльності.

ПК-2. Здатність осмислювати мистецтво слова як систему, розуміти еволюційний шлях розвитку української та англійської мови та мовознавства, української / світової літератури та літературознавства.

ПК-3. Здатність до формування індивідуального ораторського стилю; уміння чітко і зрозуміло висловлювати думку, використовуючи знання законів техніки мовлення; вести розгорнутий академічний монолог/діалог із фахової проблематики (лекція, доповідь, виступ, огляд, промова тощо), володіти полемічним мистецтвом.

ПК-7. Навички ефективно проектувати (відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу, розробляти навчально-методичні комплекси), проводити різні види занять, самостійну роботу за фахом в закладах освіти з урахуванням знань про індивідуально-вікові особливості молоді.

ПК-9. Володіння іноземною мовою та здатність навчати іноземній мові, враховуючи мету (практичну, освітню, виховну), вікові та індивідуальні особливості школярів.

3. Результати навчання за дисципліною

До **програмних результатів** навчання у межах виробничої педагогічної практики належать такі **програмні результати** навчання:

<p>Знання</p>	<p>ПРЗ 2. Базові уявлення про філософсько-методологічний аналіз сучасного стану освіти в Україні та за кордоном.</p> <p>ПРЗ 3. Базові уявлення про психологічні чинники, які впливають на процес навчання студентів, про структуру педагогічних здібностей та їх формування у студентів.</p> <p>ПРЗ 4. Поглиблені знання сучасного мовознавства, академічної риторики, культури наукової української та англійської мов.</p> <p>ПРЗ 6. Розуміння методів та прийомів навчання/викладання української мови та літератури, англійської мови в закладах освіти.</p> <p>ПРЗ 7. Базові уявлення про сучасні методи і методологію наукових досліджень у галузі філології та методики навчання української мови та літератури, англійської мови.</p> <p>ПРЗ 8. Поглиблені знання іноземної (англійської) мови</p> <p>ПРЗ 10. Знання сучасних методик і технологій, зокрема інформаційно-комунікаційних для успішного, ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукових досліджень.</p>	<p><i>Студент повинен знати на достатньому рівні:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні характеристики системи навчання іноземних мов в Україні та основний зміст загальної середньої освіти з навчальної дисципліни «Іноземна мова»; • основні поняття і категорії методики навчання іноземних мов; • кваліфікаційні вимоги до вчителя іноземних мов; • сучасні вимоги до навчально-методичних комплексів з іноземних мов і параметри аналізу таких комплексів; • основи теорії вправ для навчання іноземних мов; • сучасні підходи до формування в учнів англійської комунікативної компетенції; • інноваційні методичні технології навчання іноземних мов; • основні форми, види і способи контролю і оцінювання рівня сформованості англійської комунікативної компетентності та її складників: мовних, мовленнєвих, лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей; • основні організаційні форми реалізації навчально-виховного процесу з навчання іноземних мов у ЗЗСО; • основи планування навчально-виховного процесу з іноземної мови у ЗЗСО.
----------------------	---	---

<p>Уміння</p>	<p>ПРУ 2. Уміє застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання фахової інформації з різних джерел, у т.ч. цифрових для розв'язання проблем професійної (освітньої та наукової) діяльності.</p> <p>ПРУ 4. Здатний діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПРУ 5. Володіє сучасними методами та прийомами викладання української мови та літератури, англійської мови в закладах вищої, загальної середньої, додаткової педагогічної освіти.</p> <p>ПРУ 6. Проектує і проводить різні види занять з урахуванням інноваційних технологій, передового педагогічного досвіду та знань про індивідуально-вікові особливості молоді.</p> <p>ПРУ 7. Бере участь в різних формах навчально-педагогічної комунікації (педради, методоб'єднання учителів-філологів або класних керівників, батьківські збори).</p> <p>ПРУ 9. У професійній діяльності керується сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці.</p> <p>ПРУ 10. Уміє будувати і втілювати ефективну стратегію професійного саморозвитку і самовдосконалення.</p>	<p>Студент повинен вміти на достатньому рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • кваліфіковано застосовувати сучасні принципи, методи, прийоми і засоби навчання чотирьох видів мовленнєвої діяльності; • вирішувати завдання морального, культурно-естетичного, трудового виховання учнів засобами іноземної мови з урахуванням особливостей ступеня навчання; • прогнозувати шляхи формування і розвитку інтелектуальної та емоційної сфер особистості учня, його пізнавальних і розумових здібностей у процесі оволодіння іншомовним мовленням; • допомагати учням в оволодінні уміннями вчитися, розширювати свій світогляд, пізнавати себе; • аналізувати свою професійну діяльність і навчальну діяльність учнів, добирати підручники та посібники, прогнозувати труднощі засвоєння учнями мовного / мовленнєвого матеріалу та оволодіння мовленнєвою діяльністю, аналізувати та узагальнювати досвід інших вчителів у галузі навчання іноземних мов, здійснювати експертну оцінку сучасних підручників і навчально-методичних комплексів з іноземних мов; • планувати і творчо конструювати навчально-виховний процес у цілому і процес навчання конкретного матеріалу з урахуванням особливостей ступеня навчання; планувати навчально-комунікативну діяльність учнів на уроці та в позакласній роботі, здійснювати у комплексі різні види індивідуалізації навчання іноземних мов; • реалізовувати плани (поурочні, серії уроків, позакласних заходів) з урахуванням особливостей ступеня навчання, творчо розв'язувати методичні завдання у процесі навчання і виховання з урахуванням провідних характеристик учнів певного навчального закладу, вносити до планів методично правильні корективи з метою досягнення бажаного результату, виходячи з цілей навчання іноземної мови в конкретному типі навчального закладу. • здійснювати самоаналіз ефективності уроків;
----------------------	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, організовувати співпрацю учнів на уроці; • використовувати гуманістичний потенціал іноземної мови для формування духовного світу юного покоління України; • демонструвати обізнаність із елементами теоретичного й експериментального освітнього дослідження та методами їхньої реалізації.
Комунікація	<p>ПРК 1. Вільне компетентне спілкування державною та іноземною мовами з широким колом фахівців, із громадськістю у галузі професійної та/або наукової діяльності.</p> <p>ПРК 2. Ефективна взаємодія в команді, у професійному колективі та з представниками інших професійних груп.</p> <p>ПРК 3. Педагогічна комунікація у процесі навчання/викладання української мови і літератури, англійської мови.</p>	<p>Студент повинен володіти на достатньому рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основами професійної культури вчителя англійської мови; • здатністю пов'язувати культуру країн, мова яких вивчається, з рідною культурою; • культурною чутливістю та здатністю ідентифікувати і вживати різні способи спілкування з представниками інших культур; • здатністю забезпечити діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та уникати культурних конфліктів, створити умови для міжкультурної комунікації; • уміннями адаптувати свою мовленнєву та немовленнєву поведінку, прийоми навчання і навчальний матеріал до мовного, вікового, психологічного рівнів учнів, та конкретних умов навчання; володіти виразами класного вжитку; перефразовувати складні висловлювання чи текст тощо
Автономія і відповідальність	<p>ПРА 1. Усвідомлення соціальної значущості майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.</p> <p>ПРА 2. Відповідальне ставлення до навчання студентів/учнів.</p> <p>ПРА 3. Здатність до навчання упродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • усвідомлювати соціальну значущість майбутньої професії, мати мотивацію до здійснення професійної діяльності; • уміння навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію; • відповідально ставитися до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.

Основні професійно-методичні вміння, якими повинні оволодіти студенти-практиканти, розподіляються на чотири групи: конструктивно-планувальні, комунікативно-навчаючи, організаційні та дослідницькі вміння.

Конструктивно-планувальні вміння:

- 1) складати плани-конспекти окремих уроків та серії уроків за темою; визначати конкретні типи мети, завдання та етапи кожного уроку;
- 2) обирати ефективні прийоми досягнення поставленої мети на кожному етапі уроку;
- 3) визначати типи та послідовність виконання вправ у відповідності до етапів оволодіння мовленнєвими навичками та вміннями, а також з урахуванням труднощів навчального матеріалу й рівнем підготовленості учнів;
- 4) використовувати реальні та проектувати навчальні мовленнєві ситуації, а також відповідний їм мовленнєвий матеріал для сприймання, засвоєння та творчого застосування в мовленнєвій діяльності мовних явищ, що вивчаються;
- 5) створювати необхідні наочні посібники для проведення уроків;
- 6) складати план позакласної роботи з іноземної мови;
- 7) складати план і сценарій позакласного заходу з іноземної мови.

Комунікативно-навчальні вміння:

- 1) установлювати й підтримувати засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти: «вчитель-клас», «вчитель-учень», «учень-учень» тощо;
- 2) адаптувати свій іншомовний мовленнєвий досвід до рівня вимог програми та можливостей і загального розвитку учнів (застосовувати мовні опори, спрощення, здійснювати перехід від однієї форми говоріння до іншої тощо);
- 3) намічати об'єкти контролю мовленнєвої діяльності учнів з урахуванням вимоги досягнення відносно правильного мовлення учнів та визначати рівень сформованості їх мовленнєвих навичок і вмінь; помічати помилки учнів, усвідомлювати їх характер і використовувати комунікативно-мовленнєвий спосіб виправлення (перепитування, зорова, вербальна та схематична наочність, екстралінгвістичні засоби тощо).

Організаційні вміння:

- 1) організовувати виконання складеного плану; забезпечувати мовленнєву діяльність учнів згідно з планом уроку;
- 2) раціонально поєднувати колективні (фронтальні, малогрупові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з цих форм і ступеня навчання;

3) проводити навчальні ігри з урахуванням вікових особливостей учнів; проводити рольові ігри;

4) методично грамотно використовувати традиційні наочні посібники та застосовувати аудитивні, візуальні та аудіовізуальні технічні засоби навчання;

5) здійснювати різноманітні прийоми активізації мовленнєвої й розумової діяльності учнів залежно від їх вікових особливостей;

6) проводити позакласний захід іноземною мовою за складеним планом і сценарієм.

Розвивально-виховні вміння:

1) реалізовувати загальноосвітній, розвиваючий та виховний потенціал мовленнєвого матеріалу уроку;

2) формувати й розвивати на матеріалі іноземної мови інтелектуальну та емоційну сфери особистості учня, його пізнавальні інтереси;

3) вирішувати засобами іноземної мови завдання морального, культурного, естетичного, гуманістичного виховання учнів.

Дослідницькі вміння:

1) вивчати ставлення учнів до предмета і виявляти рівень сформованості мовленнєвих навичок та вмінь учнів (VI семестр – за завданням викладача);

2) здійснювати методичний аналіз мовного матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння учнями та добору оптимальних шляхів попередження помилок;

3) проводити спостереження та аналіз відвіданих уроків з опорою на схему;

4) спостерігати, аналізувати й узагальнювати досвід учителів, студентів-практикантів, переносячи ефективні прийоми і форми у практику своєї роботи;

5) вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, а також удосконалювали свою роботу, використовуючи описані в літературі нові форми й прийоми роботи.

4. Зміст практики

Під час педагогічної практики має місце розвиток у студентів професійно-методичних навичок і вмінь під час виконання конкретних практичних завдань. У процесі педагогічної практики відбувається:

- формування й розвиток професійних навичок і вмінь;

- виховання в студентів стійкого інтересу до професії вчителя, потреби в педагогічній самоосвіті;
- закріплення, поглиблення та синтез психолого-педагогічних, методичних і предметних знань для вирішення конкретних навчальних завдань;
- свідоме застосування студентами теорії навчання в практичній діяльності, усвідомлення її професійної значущості;
- розвиток у студентів умінь здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку своєї педагогічної діяльності;
- ознайомлення із сучасним етапом навчально-виховної роботи в школі, передовим педагогічним досвідом;
- вироблення творчого дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

Таким чином, **зміст педагогічної практики** складається з: 1) змісту навчальної роботи; 2) змісту позакласної роботи; 3) змісту дослідницької роботи.

До **змісту навчальної роботи** студента-практиканта входять такі види діяльності:

- 1) ознайомлення зі специфікою діяльності школи даного типу (загальноосвітньої, ліцею, гімназії тощо);
- 2) складання тематичного плану уроків на основі планів учителів;
- 3) планування окремих уроків та серій уроків;
- 4) проведення уроків із дотриманням психолого-педагогічних, методичних і гігієнічних вимог до уроку;
- 5) відвідування уроків учителів та студентів-практикантів;
- 6) проведення предметного й комплексного аналізу відвіданих уроків за схемою;
- 7) проведення психолого-педагогічного аналізу уроку;
- 8) виготовлення наочних засобів, роздаткового дидактичного матеріалу;
- 9) перевірка зошитів учнів;
- 10) проведення додаткових занять з учнями з особливими потребами;
- 11) участь у роботі методичного об'єднання вчителів іноземної мови, у засіданні педагогічної ради школи за результатами педагогічної практики, у підсумкових заходах із педпрактики.

До **змісту позакласної роботи** студента-практиканта входить наступне:

- 1) оволодіння вміннями виховання учнів на уроці засобами іноземної мови;

2) вивчення системи роботи вчителя іноземної мови, спрямованої на формування в учнів стійкого інтересу до іноземної мови;

3) спостереження та аналіз окремих видів позакласної роботи, що проводять учителі школи;

4) планування окремих видів групових та масових форм роботи, які відповідають особливостям навчання у початковій та основній школі, спільно з методистом (учителем) або з опорою на готові зразки;

5) підготовка та проведення запланованої позакласної роботи;

6) відвідування й аналіз позакласних заходів, які проводять студенти.

До змісту науково-дослідної роботи входять такі види діяльності:

1) проведення тестування учнів із метою виявлення рівня володіння іноземною мовою;

2) проведення опитування (анкетування) учнів із метою вивчення особистісної спрямованості та індивідуального стилю вивчення мови;

3) проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння учнями;

4) вивчення наукової методичної літератури з метою удосконалення своєї роботи, теоретичного осмислення реального навчального процесу;

5) виступи на методичних семінарах студентів-практикантів;

6) проведення спостережень із метою вивчення та узагальнення досвіду вчителів у викладанні іноземної мови.

5. Форми організації і контролю практики.

Бази педагогічної практики визначають відповідальний методист університету, відповідальний методист кафедри за узгодженням із методичною радою факультету.

Етапи навчально-виховної роботи педагогічної практики студентів-практикантів: початковий, основний і заключний.

На **початковому** етапі педагогічної практики, який триває п'ять днів, студент-практикант здійснює таку діяльність.

1. Бере участь у настановних зборах в університеті та у школі.

2. Знайомиться із класом, вивчає навчальний план, журнал, розклад уроків та ін.

3. Визначає тематику й форми проведення виховних заходів.

4. Складає індивідуальний план роботи, подає його на підпис методистові.

5. Відвідує й аналізує уроки вчителів, позакласні заходи, що проводяться вчителями іноземної мови, класними керівниками, студентами-практикантами.

6. Складає тематичний план серії уроків.

На **основному** етапі практики студент здійснює таку діяльність.

1. За допомогою вчителя та методиста планує та проводить не менше 3 уроків на тиждень. Практиканта допускають до проведення уроків тільки за наявності повного конспекту уроку, підписаного вчителем або методистом.

2. За вказівками вчителя розробляє й виготовляє допоміжні засоби навчання.

3. Відвідує й аналізує уроки: не менше 6 уроків, що проводять вчителі іноземної мови та студенти-практиканти згідно з розкладом відвідувань і взаємовідвідувань.

4. За допомогою вчителя та методиста готує і проводить не менш одного позакласного заходу рідною та іноземною мовою.

5. Відвідує й аналізує позакласні заходи, здійснювані рідною та іноземною мовами, які проводять вчителі, класні керівники та практиканти (не менше двох заходів) .

6. Бере участь в методичних семінарах і виступає на них із доповідями.

На **заключному** етапі педагогічної практики, який триває три дні, студент виконує таку роботу.

1. Готує звітні матеріали з педагогічної практики.

2. Вчасно здає стандартно оформлену звітну документацію для перевірки та оцінювання.

3. Бере участь у підсумкових заходах із педагогічної практики.

Методичне керівництво практикою та **контроль** навчально-виховної діяльності студентів-практикантів здійснюють керівник практикою, методисти з фаху.

Етапи діяльності керівників педагогічної виробничої практики:

1) етап попередньої роботи, 2) початковий етап, 3) основний, 4) підсумковий етап, або етап організаційної роботи після педагогічної практики.

Керівник практикою:

- визначає бази практики, домовляється з адміністрацією баз (сумісно з відділом практики);
- забезпечує розподіл методистів і студентів;
- організує інструктивні збори методистів, керівників та студентів факультету в перший день педагогічної практики;
- проводить бесіди з вчителями, знайомиться з документацією, яку ведуть студенти;
- вибірково відвідує та аналізує уроки та позакласні заходи студентів;

- проводить бесіди з методистами про стан практики, вживає заходів щодо його удосконалення;
- організує обмін досвідом проведення педагогічної практики між методистами;
- аналізує звіти методистів із фаху і документацію студентів;
- виставляє підсумкову оцінку за педагогічну практику в атестаційний лист, залікові книжки та відомість;
- складає звіт про результати педагогічної практики і подає його до відділу практики університету;
- у співпраці з керівником педагогічної практики університету організує проведення підсумкових заходів із педагогічної практики, підсумкової конференції тощо.

Методисти з фаху:

- проводять у перший день педагогічної практики організаційне заняття з групою студентів в університеті або школі;
- здійснюють у школі попередній вибір класів, груп, учителів іноземної мови та класних керівників, вирішують інші організаційні питання;
- організують бесіди з директором, завучем, завідувачем кафедрою іноземної мови або завідувачем методичним об'єднанням школи й учителями зі студентами-практикантами;
- ознайомлюють практикантів із групами й класами, організація пасивної практики;
- затверджують індивідуальні плани роботи студентів-практикантів;
- допомагають практикантам у складанні загального розкладу уроків, позакласних заходів, взаємовідвідувань, методичних семінарів; подання складеного розкладу відповідальному методистові;
- організують відвідування та аналізу студентами уроків учителів, студентів або методиста; організацію відвідування та аналізу студентами позакласного заходу, здійснюваного іноземною мовою;
- консультують практикантів із планування серій уроків, складання планів-конспектів окремих уроків, підготовки наочних посібників і технічних засобів, проведення позакласних заходів іноземною мовою;
- відвідують уроки практикантів та аналізують їх;
- навчають студентів аналізувати урок практиканта, на якому були присутні інші студенти-практиканти;
- відвідують і оцінюють позакласний захід іноземною мовою;
- організують групові методичні семінари;

- перевіряють документацію, яку подали студенти, виставляють в атестаційний лист оцінку з фаху;
- подають керівнику практикою звіт про результати педагогічної практики в групі, а також індивідуальні плани, звіти й атестаційні листи студентів.

6. Критерії оцінювання результатів навчання.

Формами контролю навчально-виховної діяльності студентів-практикантів є такі:

- індивідуальне відвідування методистом уроків та позакласних заходів, які проводить студент-практикант;
- групове відвідування методистом та студентами-практикантами уроків та позакласних заходів, які проводить студент-практикант;
- поточна перевірка документації, планів-конспектів уроків і наочних засобів, підготовлених студентом-практикантом;
- перевірка виконання індивідуальних і групових методичних завдань;
- перевірка методистом звітної документації студента-практиканта.

Індивідуальні та групові завдання спрямовані на розвиток у студентів під час практики вмінь та навичок самостійного розв'язання виробничих завдань. Виконання одного або кількох індивідуальних завдань активізує діяльність студентів, розширює їхній світогляд, підвищує ініціативу й робить проходження практики більш конкретним і цілеспрямованим.

Практиканти отримують індивідуальні або групові завдання від методиста з фаху. Завдання мають бути 1) вузько спрямовані на розвиток певних вмінь / навичок на конкретному етапі навчання у школі певного типу, 2) практичними та комунікативно спрямованими за характером. Наприклад:

- комунікативні прийоми ознайомлення учнів з пасивним граматичним матеріалом у 6 класі загальноосвітньої школи;
- підсистема умовно-комунікативних вправ для формування граматичних навичок говоріння на середньому ступені навчання;
- формування граматичних навичок на старшому ступені з урахуванням індивідуального типу навчання учнів;
- різні способи організації й презентації граматичного матеріалу в підручниках з іноземної мови (старший ступінь навчання).

Матеріали, отримані студентом під час виконання індивідуального завдання, використовуються при написанні наукових і науково-практичних робіт методичного характеру.

Групові завдання забезпечують розвиток у практикантів умінь співпраці, а в деяких випадках також умінь публічної презентації результатів проведеного дослідження. Групові завдання можуть мати таку форму: підготувати підгрупу до круглого столу щодо результатів практики, дослідити ефективність використання комунікативних технологій при навчанні певного матеріалу, дослідити проблему інтересу до навчання іноземної мови та шляхів його підвищення, оформити стінгазету тощо.

Звітна документація та підведення підсумків практики.

На заключному етапі педагогічної практики, тобто протягом тижня з дня закінчення практики, студент:

1. Підготовляє звітні матеріали з педагогічної практики:

- індивідуальний план з відмітками методиста про вчасність та якість виконання запланованого;
- атестаційний лист;
- звіт про роботу;
- стандартно оформлені плани-конспекти всіх проведених уроків (мінімум 10 уроків);
- графік відвідувань і взаємовідвідувань з відмітками вчителів про відвідання уроків, що проводять вчителі іноземної мови та студенти-практиканти згідно з розкладом відвідувань (вимоги щодо кількості уроків уточнює керівник практики);
- 1 розгорнутий аналіз уроку іноземної мови, проведеного вчителем;
- методичну розробку виховного заходу іноземною мовою;
- характеристику з місця проходження педпрактики, підписану директором або завучем та скріплену печаткою школи.

2. **Здає** грамотно й охайно оформлену звітну документацію в картонній папці з наклеєним титульним листом для перевірки та оцінювання.

3. **Бере участь** у підсумкових заходах з педагогічної практики, науково-практичній конференції тощо.

Критерії оцінювання професійно-методичної компетентності студентів.

Методист-керівник педагогічної практики керується такими критеріями оцінки уроків студентів-практикантів.

Оцінка **"ВІДМІННО"** ставиться, якщо студент самостійно, грамотно в методичному і мовному аспектах спланував урок, намітив реальні цілі, конкретні етапи уроку та методичні прийоми досягнення поставлених цілей

на кожному з них з урахуванням ступеню навчання, рівня мовленнєвої підготовки учнів, і в результаті реалізації запланованих ним навчальних дій досягнута мета уроку. При цьому:

- 1) повністю реалізовано виховний, освітній та розвиваючий потенціал уроку;
- 2) методичні прийоми відповідають умовам навчання та поставленим цілям;
- 3) правильно встановлено послідовність вправ і співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;
- 4) практикант дає чіткі і методично грамотні установки на виконання мовленнєвих дій;
- 5) правильно розподіляє час на мовлення учнів і вчителя;
- 6) студент веде урок іноземною мовою (раціонально користуючись рідною за необхідністю), практично не робить помилок, помічає помилки учнів і володіє мовленнєвими способами їх виправлення;
- 7) практикант використовує різні способи активізації всіх учнів на уроці з урахуванням їх вікових особливостей і здійснює індивідуальний підхід до учнів;
- 8) раціонально поєднує фронтальні, групові та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них та ступеню навчання;
- 9) студент правильно намічає об'єкти контролю та критерії їх оцінювання, використовує різноманітні прийоми контролю, в тому числі тестування;
- 10) студент уміє викликати інтерес учнів до мовленнєвих дій, що виконуються на уроці;
- 11) грамотно використовує нетехнічні та технічні засоби навчання, як наявні, так і самостійно виготовлені;
- 12) епізодично користується конспектом і в ході уроку може скоригувати свою діяльність.

Оцінка **"ДОБРЕ"** ставиться, якщо студент самостійно, грамотно в методичному і мовному аспектах спланував урок, намітив реальні цілі, конкретні етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них з урахуванням ступеню навчання, рівня мовленнєвої підготовки учнів, і в результаті реалізації запланованих ним навчальних дій мета уроку досягнута в цілому, але план виконаний неповністю. При цьому:

- 1) не до кінця реалізовано виховний, освітній та розвиваючий потенціал уроку;
- 2) методичні прийоми раціональні, відповідають поставленим цілям та умовам навчання;

3) в основному правильно встановлено послідовність вправ і співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;

4) практикант дає чіткі і методично грамотні установки на виконання мовленнєвих дій;

5) встановлює і підтримує засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти, проте не завжди правильно розподіляє час мовлення учнів і вчителя;

6) студент веде урок іноземною мовою (раціонально користуючись рідною за необхідністю), іноді робить несуттєві мовні помилки, які сам виправляє, а також виправляє більшість помилок учнів;

7) практикант володіє різними способами активізації всіх учнів на уроці, але не завжди здійснює індивідуальний підхід до них;

8) раціонально поєднує фронтальні, групові та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них та ступеню навчання;

9) студент правильно намічає об'єкти контролю та критерії їх оцінювання, використовує різні прийоми контролю, в тому числі й тестування;

10) студент уміє викликати інтерес учнів до більшості видів роботи, що проводяться на уроці;

11) використовує наявні і самостійно виготовлені посібники, але методика їх використання не завжди раціональна;

12) епізодично користується конспектом протягом уроку і в деяких випадках може скоригувати свою заплановану діяльність.

Оцінка **"ЗАДОВІЛЬНО"** ставиться, якщо студент в основному самостійно та грамотно в методичному і мовному аспектах спланував урок, намітив цілі, етапи, методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них, але без урахування ступеню навчання і рівня мовленнєвої підготовки учнів, і в результаті виконання запланованих ним навчальних дій мета уроку досягнута неповністю. При цьому:

1) не до кінця реалізовано виховний, освітній та розвиваючий потенціал уроку;

2) методичні прийоми не завжди раціональні, не відповідають меті;

3) мають місце порушення послідовності вправ і співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;

4) студент недостатньо чітко дає установки на виконання учнями мовленнєвих дій;

5) значно порушується розподіл часу на мовлення учнів і вчителя;

6) студент часто переходить на рідну мову протягом уроку, робить мовні помилки і не помічає в багатьох випадках помилок учнів;

7) недостатньо володіє способами активізації учнів на уроці, не здійснює індивідуальний підхід до них;

9) нераціонально використовує фронтальні, групові та індивідуальні форми роботи;

10) студент неправильно намічає об'єкти контролю і критерії їх оцінювання, використовує одноманітні прийоми контролю;

11) уміє викликати інтерес до деяких видів роботи на уроці;

12) студент мало і не завжди раціонально використовує наочні посібники, не виготовляє їх сам;

13) студент постійно користується конспектом і не може скоригувати свою діяльність у ході уроку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсової роботи, практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Методика навчання ІМ і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів /Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.

2. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посібник. – К: Ленвіт, 2008. – 285 с.

3. Практикум з методики викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / Бігич О.Б. та ін. / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2016. – 402 с.

4. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов: посібник Бігич О.Б. та ін.; під кер. С.Ю.Ніколаєвої та В.В.Черниш. – К.: Ленвіт, 2003. – 250 с.

5. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія / С.Ю.Ніколаєва, Г.Е.Борецька, Н.В.Майер, О.М.Устименко, В.В.Черниш та ін. – К.: Ленвіт, 2015. – 444 с.

6. Щукин А.Н. Лингводидактический энциклопедический словарь. – М.: АСТ: Астрель: Хранитель, 2008. – 746 с.

7. Brown H. Douglas. Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy. 6th ed. – Pearson ESL, 2007. – 491 p.

8. Harmer J. How to Teach English: An introduction to the practice of English language teaching. – Harlow: Addison Wesley Longman Limited, 1998. – 198 p.

Додаткові:

1. Бігич О.Б. Методична освіта майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи: Монографія. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2004. – 278 с. – Бібліогр. с. 254-278.

2. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: навч. посібник / О.Б.Бігич. – К.: Ленвіт, 2006. – 200 с.

3. Бориско Н.Ф. Сам себе методист, или советы изучающему иностранные языки: пособие / Н.Ф.Бориско. – К.: Изд. фирма ИНКОС, 2001. – 267 с.

4. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий ред. С.Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.

5. Зєня Л.Я. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до навчання іноземних мов учнів профільної школи: моногр. / Л.Я. Зєня. – Горлівка: Вид-во ГДППМ, 2011. – 436 с.

6. Карпова В.М., Красуля А.В. Історія розвитку методики навчання іноземних мов з XV по XX століття: навчально-метод. посібник. – Суми: СДП, 1999. – 156 с.

7. Квасова О.Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь: [навч. посібник]. – К.: Ленвіт, 2009. – 119 с.

8. Контрольні завдання з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: посібник / Бігич О.Б., Бражник Н.О., Гринюк Г.А. та ін. / під кер. С.Ю.Ніколаєвої та М.І.Солов'я. – К., Ленвіт, 2002. – 386 с.

9. Коробова Ю.В. Методичні рекомендації щодо організації навчання мовленнєвої адаптації майбутніх учителів англійської мови : для викладачів та студентів факультетів іноземних мов педагогічних інститутів та

університетів / Ю.В. Коробова. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. – 59 с.

10. Коробова Ю.В. Мистецтво бути вчителем [навч. – метод. посібник для студ. факульт. іноз. мов] (англ. мовою) / Коробова Ю.В., Козлова В.В. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2008. – 132 с.

11. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / Бігич О.Б. та ін. / під кер. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2000. – 319 с.

12. Методика формування міжкультурної англомовної комунікативної компетенції: курс лекцій (схеми та таблиці) / [Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін.]; під кер. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2011. – 344 с.

13. Морська Л. І. Англійська мова (10-й рік навчання, профільний рівень) (English (Year 10): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. – Тернопіль: Астон, 2018. — 280 с.

14. Морська Л.І. Англійська мова (9-й рік навчання) (English Year 9): підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів . – Тернопіль: Астон, 2017. – 280 с.

15. Навчальна програма «Іноземні мови» для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів 1-4 класи. _- Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/inozemna-mova-poyasnyvalna-znz-sznz-1-4-klas-belyaeva-xarchenko-finalna-zv.pdf>

16. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf>

17. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10 – 11 класи. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf>

18. Николаева С.Ю. Индивидуализация обучения иностранным языкам: монография / С.Ю. Николаева. – К.: «Выща школа», 1987. – 139 с.

19. Ніколаєва С.Ю. Практикум з методики тестування англомовної лексичної компетенції (на матеріалі англійської мови) / С.Ю.Ніколаєва. – К.: 1996. – 311 с.

20. Панова Л. С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / [Панова Л. С., Андрійко І. Ф., Тезікова С.

В. та ін.]. – К.: Вид.центр «Академія», 2010. – 327 с. – https://library.udpu.edu.ua/library_files/427509.pdf

21. Паршикова О.О. Формування основ міжкультурної комунікативної компетентності в учнів початкової школи в процесі навчання німецької мови / О.О.Паршикова // Іноземні мови. – 2018. – № 1. – С. 3-8.

22. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иномязычному говорению: пособие для учителей иностр. яз. / Е.И.Пассов. – М.: Просвещение, 1985. – 208 с.

23. Подосиннікова Г.І. Методична характеристика інтерактивного навчання іноземних мов // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2012. – Вип. 3. – С. 196-208.

24. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник. – К.: Вид-во Ф.С.К., 2004. – 192 с.

25. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: навч.посібник. – К.: Ленвіт, 2005. – 208 с.

26. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам: продвинутый курс: пособие для студентов пед. вузов и учителей / Е.Н.Соловова. – 2-е изд. – М.: АСТ: Астрель, 2010. – 272 с.

27. Тарнопольський О. Б. Гейміфікація в навчанні іноземних мов у вищій школі / О. Б. Тарнопольський, С. П. Кожушко, М. Р. Кабанова // Іноземні мови. – 2018. – №3. – С. 15-22. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN>

28. Brown H. Douglas. Principles of Language Learning and Teaching. 5th Edition. – Pearson Education, 2006. – 410 p.

29. Common European Framework of References for Language Learning, Teaching, Assessment. – Cambridge: Cambridge University Press, 2003. – 260 p.

30. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. – Harlow: Longman, Pearson Education Limited, 2001. – 371 p.

31. Krashen S.D. Principles and Practice in Second Language Acquisition. – Hemel Hempstead: Prentice-Hall Int., 2004. – 202 p.

32. Richards J.C., Rogers T.S. Approaches and Methods in Language Teaching. – Cambridge University Press, 1991. – 170 p.

Інформаційні ресурси

<http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56> – сайт Міністерства освіти та науки України: дошкільна та середня освіта

<http://osvita.ua/doc/files/news/87/8793/im.pdf> – навчальні програми для середніх навчальних закладів з предмету «Іноземна мова»

<http://www.coe.int> – офіційний сайт Ради Європи (див.: Common European Framework of Reference for Languages)

<http://www.twirpx.com/file/612403/> – Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi> – сайт МОН України

<http://methods.knlu.kiev.ua> – сайт кафедри методики Київського національного лінгвістичного університету

<http://www.britishcouncil.org.ua> – сайт Британської Ради в Україні

www.goethe.de/ins/ua/kie/ukindex.htm – сайт Гете Інститут в Україні

<http://www.eun.org> – європейська шкільна мережа

<http://fl.knlu.edu.ua> – сайт журналу «Іноземні мови» (Вид-во КНЛУ)

<http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua/> – сайт журналу «Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія» (Вид-во КНЛУ)

Додатки.***ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА***

1. Студент-практикант зобов'язаний сформулювати в учнів накреслені у Програмі навички та вміння щодо володіння іноземною мовою.
2. Практикант проводить свою діяльність згідно з вимогами Статуту школи, правилами внутрішнього розпорядку, виконує розпорядження адміністрації школи, вчителів та керівників педпрактики.
3. Студент-практикант має право вносити пропозиції щодо вдосконалення навчально-виховного процесу, організації педпрактики, брати участь у конференціях та нарадах.
4. Студент-практикант має право одержувати консультації вчителя та методиста з усіх питань проведення педагогічної практики.
5. Студент-практикант має право користуватися бібліотекою школи, навчальними кабінетами, навчальними посібниками.
6. Один із студентів-практикантів призначається старостою групи з педпрактики.
7. Упродовж педагогічної практики студент працює в школі не менше п'яти днів на тиждень; один день самостійної роботи на тиждень закріплюється за студентом на весь період педпрактики, це відбивається у розкладі роботи студентської групи.
8. Дозвіл на проходження педпрактики за місцем проживання або роботи студент одержує у ректора університету.
9. Студент, який не виконав програму практики без поважних причин і отримав незадовільну оцінку, відраховується з університету.
10. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин (хвороба, перебування на стажуванні за кордоном), вона переноситься на період проходження практики студентами факультету заочного та вечірнього навчання без відриву від занять в університеті.
11. Студент, який одержав на екзамені "незадовільно" з практики усного та писемного мовлення і методики, до практики не допускається.
12. Студент, який має академічну заборгованість з інших дисциплін за попередній семестр, до проходження практики допускається та ліквідує академічну заборгованість у вільний від навчального навантаження у школі час.

**СХЕМА оформлення звіту з педагогічної практики.
ЗВІТ З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

Студента-практиканта _____
Курс _____, група _____ факультету іноземної та словянської філології
Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка
Місце проходження педагогічної практики:
школа _____, клас _____
Керівники з фаху:
англійська мова _____

1. Кількісні результати педагогічної практики: кількість відвіданих та проведених а) уроків, б) виховних заходів, в) позакласних заходів.

2. Характеристика ходу початкового етапу педагогічної практики: (участь у настановній конференції та бесіда з методистом; що зі сказаного допомогло під час практики; що ще б ви хотіли почути на конференції).

3. Аналіз проведеної навчально-виховної роботи з іноземної мови: (відвідування уроків учителів, загальна коротка характеристика спрямованості та результативності уроків; аналіз проведення уроків в закріплених групах та під час заміни; ваші стратегія та тактика досягнення всіх типів цілей навчання, відповідні труднощі; аналіз наявних / використаних підручників та посібників).

4. Аналіз проведеної позакласної роботи з іноземної мови: (тема проведеного позакласного заходу іноземною мовою; стислий аналіз відвіданих позакласних заходів іноземною мовою).

5. Аналіз проведеної науково-дослідної роботи (тема науково-дослідної роботи; перелік вивченої літератури; опис проведених спостережень / експериментів за темою дослідження; назва виступу на методичному семінарі, аналіз ходу семінару; аналіз власної теоретичної та практичної підготовленості до підготовки семінарів і наукової роботи взагалі).

7. Загальна характеристика педагогічної практики (оцінка результативності практики в аспекті формування професійних умінь і мотивації, зауваження та побажання щодо організації практики).

Дата

Підпис студента-практиканта

Методист від кафедри практики
англійської мови
«___» _____ року

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ

студента-практиканта ___ курсу _____ групи
факультету іноземної та слов'янської філології
Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

_____(ПІБ)

на період проходження
виробничої педагогічної практики
з виконання обов'язків учителя англійської мови
та помічника класного керівника
з «___» _____ по «___» _____ 20_ р.

1. Загальні відомості

1. Місце проходження педагогічної практики: м. _____,
середня загальноосвітня школа _____ ступенів № _____ /
гімназія _____
2. Учитель англійської мови _____
3. Навчально-виховна робота проводиться в _____ класі.
4. Виховна робота проводиться в _____ класі.

2. Заплановані кількісні результати педагогічної практики

- а) запланована кількість відвіданих уроків англійської мови, проведених учителем – _____,
- б) запланована кількість відвіданих уроків англійської мови, проведених практикантами _____,
- в) запланована кількість проведених уроків англійської мови – _____,
- г) запланована кількість проведених позакласних заходів з англійської мови – _____,
- д) запланована кількість відвіданих позакласних заходів – _____.

3. Початковий етап педагогічної практики

№ п/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконання
1.	Участь у настановній конференції, у груповій роботі з методистом та керівником педпрактики від кафедри педагогіки, психології.		
2.	Знайомство зі школою: завучем, заступником директора з виховної роботи, вчителями школи.		
3.	Ознайомлення з планом роботи вчителя англійської мови, конспектами його уроків.		
4.	Знайомство з учнями класу		
5.	Знайомство з учнями класу		

4. Навчально-виховна робота з іноземної мови

№ п/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконання
1.	Складання тематичного плану уроків англійської мови на період педпрактики.		
2.	Відвідування уроків учителів англійської мови: а) зі складанням «фотографії» уроку та проведенням його поглибленого методичного аналізу (вказати ПІБ вчителя, кількість відвіданих уроків): _____ _____ б) з проведенням загального / поелементного методичного аналізу уроку (вказати ПІБ вчителя, тип аналізу, кількість відвіданих уроків):		
3.	Відвідування уроків студентів-практикантів: а) із складанням «фотографії» уроку та проведенням його поглибленого методичного аналізу (вказати ПІБ студента та кількість відвіданих уроків): _____ б) з проведенням загального / поелементного методичного аналізу уроку (вказати ПІБ студента, тип аналізу):		
4.	Проведення уроків англійської мови (вказати номер, тему, дату):		
5.	Проведення позакласного заходу з іноземної мови за темою: _____		
6.	Відвідування та аналіз позакласних заходів з іноземної мови, які проводять студенти-практиканти (ПІБ, тема): _____ _____		

5. Науково-дослідна та методична робота

№ п/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконання
1.	1. Взяти участь у роботі науково-методичних семінарів (доповідей, тема): 2. Взяти участь у групових консультаціях із методистом з фази (заплановані дати): _____ _____ _____		

	3. Підготувати методичні матеріали з теми / проблеми (визначає методист / завуч / учитель): <hr/>		
	4. Організувати проведення методичного дослідження з використанням методу (підкреслити): анкетування, тестування, бесіда, пробне навчання, розвідувальний експеримент, за темою: <hr/> <hr/>		

6. Завершальний етап практики

№ п/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконання
1.	Взяти участь у груповій зустрічі з методистом із фаху для рефлексії та аналізу практики.		
2.	Підготувати звітну документацію.		
3.	Подати звітні документи керівникам педагогічної практики.		
4.	Підготувати колаж / настінну газету за підсумками роботи групи студентів-практикантів.		
5.	Взяти участь у груповій зустрічі з методистом з фаху за результатами (оцінками) практики.		
6.	Взяти участь у підсумковій конференції з педагогічної практики		

Дата

Підпис студента-практиканта

7. Внесення змін до індивідуального плану

Погоджено

 Підпис методиста від кафедри
практики англійської мови

Висновок керівника про виконання індивідуального плану (підкреслити):
індивідуальний план виконано повністю / частково / не виконано

Дата

 Підпис методиста від кафедри
практики англійської мови

Звіт
про результати виробничої педагогічної практики
з виконання обов'язків учителя англійської мови
та помічника класного керівника

з «__» _____ по «__» _____ 20__ р.

студента _____
 _____ групи факультету іноземної та слов'янської філології
 Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
 Методист від кафедри практики англійської мови _____
 Школа / гімназія _____ м. Суми / _____
 Учитель англійської мови _____

1. Кількісні результати педагогічної практики:

№	Зміст роботи	Заплановано	Виконано
1.	Кількість відвіданих уроків англійської мови, проведених вчителем		
2.	Кількість відвіданих уроків англійської мови, проведених практикантами		
3.	Кількість проведених уроків англійської мови		
4.	Кількість проведених позакласних заходів з англійської мови		
5.	Кількість відвіданих позакласних заходів з англійської мови		

2. Початковий етап педагогічної практики

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Взяв участь у настановній конференції та груповій бесіді з методистом		
2.	Познайомився з керівництвом школи та вчителями		
3.	Ознайомився з планом роботи вчителя англійської мови, підручником та іншими методичними матеріалами		
4.	Познайомився з учнями		

3. Навчально-виховна робота з англійської мови

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Склав тематичний план уроків англійської мови на період педагогічної практики		

2.	Відвідав уроки вчителів англ. мови (у кількості _____) із складанням «фотографії» уроку та проведенням його метод. аналізу (загального / поглибленого / поелементного – <i>необхідне підкреслити</i>): _____		
3.	Відвідав уроки англійської мови студентів-практикантів (у кількості – _____) із складанням «фотографії» уроку та проведенням його методичного аналізу загального / поглибленого / поелементного – <i>необхідне підкреслити</i>) ПІБ і дата:		
4.	Розробив плани-конспекти уроків та провів за розкладом всі уроки англійської мови (у кількості – _____) в закріплених групах та під час заміни (вказати дати проведення)		
5.	Виготовив наочні засоби, посібники (вказати тип): _____		

4. Проведення позакласної роботи з англійської мови

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Відвідав позакласні заходи з англійської мови (у кількості – _____): а) студента-практиканта / вчителя _____ на тему: б) студента-практиканта / вчителя _____ на тему:		
2.	Підготував /провів позакласні заходи з англійської мови (у кількості – _____) на тему: _____ Здійснив (само)аналіз проведеного позакласного заходу		
3.	Провів <i>індивідуально</i> / у <i>співпраці</i> проф. орієнтаційний захід, який презентує університет і факультет учням як потенційним абітурієнтам		

5. Науково-дослідницька робота психолого-педагогічного та методичного напрямку

№	Зміст роботи	Дати виконання	Відмітка про виконання
1.	Психолого-педагогічний напрямок		
	Ознайомився з основними методами педагогічної діагностики (педагогічне спостереження / тестування / анкетування тощо <i>необхідне підкреслити</i>)		
2.	Методичний напрямок		
	а) відвідав уроки, вивчав та узагальнював досвід роботи вчителів англійської мови: _____		
	б) взяв участь у групових консультаціях із методистом з фази (дати): _____		
	в) вивчав науково-методичну літературу:		
	г) розробляв вправи, допоміжні засоби навчання, фрагменти уроків та цілих уроків у відповідності до досліджуваної проблеми за своїм вибором (<i>вказати тематику</i>): _____		
	д) провів методичний аналіз мовного матеріалу підручників з англійської мови, за якими працює закріплена група, з метою виявлення можливих труднощів його засвоєння; е) провів анкетування / опитування вчителів та учнів / зрівня володіння учнями мовним або мовленнєвим матеріалом		

6. Завершальний етап практики

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Підготував звітні матеріали з педагогічної практики		
2.	Здав звітну документацію методисту від кафедри германської філології для перевірки та оцінювання		
3.	Приймав участь у підготовці групового звіту (презентація, колаж) про результати педагогічної практики на звітній конференції		
4.	Взяв участь у підсумкових заходах з педагогічної практики / підсумковій конференції		
5.	Взяв участь у науково-методичному семінарі / студентській конференції з методичних проблем та доповів про результати своєї науково-дослідної діяльності методичного напрямку		

7. Висновки / примітки / зауваження / пропозиції

На практиці мені сподобалося _____

Я відчуваю задоволення від того, як / що _____

З'ясувалося, що я маю досить добру методичну підготовку щодо _____

Під час планування і підготовки до уроків у мене виникли труднощі щодо _____

Мені було складно _____

Було б корисним для підготовки до практики, якщо б:

а) у курсі методики _____

б) на настановчій конференції _____

в) методист з фаху _____

8. Перелік поданих звітних матеріалів з педагогічної практики з англійської мови, що підтверджують повноту виконання індивідуального плану під час проходження педагогічної практики.

1. Характеристика з місця проходження практики із «мокровою» печаткою та штампом школи за підписами: директора / завуча, учителя іноземної мови, класного керівника ☐

2. Атестаційний лист (заповнений учителем англійської мови, класним керівником)

3. Щоденник практики (із печатками, за підписами директора / завуча, учителя)

4. Оцінювальний лист групового методиста ☐

5. Індивідуальний план студента-практиканта за підписами вчителя і методиста ☐

6. Звіт про результати педагогічної практики ☐

7. Тематичний план уроків англійської мови на період педагогічної практики ☐.

8. Поглиблений методичний аналіз відвіданих уроків вчителя ☐ у кількості _____.

9. Поглиблений методичний аналіз відвіданих уроків практикантів та їх поглиблений методичний аналіз ☐ у кількості _____.

10. Розгорнуті плани-конспекти всіх проведених уроків англійської мови з оцінками та підписом учителя (усі за розкладом, не менше 5) ☐ у кількості _____.

11. План-конспект позакласного заходу з англійської мови із (само)аналізом ☐

12. Наочні посібники/матеріали належної якості ☐

13. Інші матеріали за вимогою методиста (*уточнити*)

Дата

Підпис